

Multi-Layered Snapshots: An Era Ends

I. A Fateful Journey

בראשית פרק מה

(כה) ויעלו ממצרים ויבאו ארץ כנען אל יעקב אביהם:

(כו) ויגדו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם:

(כז) וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אלהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי

רוח יעקב אביהם:

(כח) ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו בטרם אמות:

בראשית פרק מו

(א) ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא בארה שבע ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק:

(ב) ויאמר אלהים לישראל במראת הלילה ויאמר יעקב ויאמר הנני:

(ג) ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם:

(ד) אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך:

(ה) ויקם יעקב מבאר שבע וישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח

פרעה לשאת אתו:

25 And they went up from Egypt, and came to the land of Canaan to Yaakov their father. **26** And they told him, saying: 'Yosef is yet alive, and he is ruler over all the land of Egypt.' And his heart stood still, for he could not believe them. **27** And they told him all the words that Yosef had spoken to them; and he saw the wagons that Yosef had sent to carry him, the spirit of Yaakovtheir father revived. **28** And Israel said: 'It is enough; Yosef my son is yet alive; I will go and see him before I die.'

1 And Israel set out with all that he had, and came to Beer-sheva, and offered sacrifices to the God of his father Yitzchak. **2** And God spoke unto Israel in night visions, and said: 'Yaakov, Yaakov.' And he said: 'Here I am' **3** And He said: 'I am the God-God of your father; have no fear of descending to Egypt; for there I will establish you as a great nation. **4** I will descend with you to Egypt; and I will also surely bring you up; and Yosef shall place his hand upon your eyes.' **5** And Yaakov arose from Beer-sheva; and the sons of Israel carried Yaakov their father, and their little ones, and their wives, in the wagons which Pharaoh had sent to carry him.

II. Worlds Collide

בראשית מז

(ז) וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו וַיַּעֲמִדְהוּ לִפְנֵי פַרְעֹה וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה:
 (ח) וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל־יַעֲקֹב כַּמָּה יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ:
 (ט) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־פַּרְעֹה יָמֵי שְׁנֵי מַגּוּרֵי שְׁלֹשִׁים וּמֵאֵת שָׁנָה מֵעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי וְלֹא הִשְׁיִגּוּ אֶת־יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אָבֹתַי בְּיַמֵּי מַגּוּרֵיהֶם:
 (י) וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פַּרְעֹה וַיֵּצֵא מִלִּפְנֵי פַרְעֹה:

7 Yosef then brought his father Yaakov and presented him to Pharaoh; and Yaakov blessed Pharaoh. **8** Pharaoh asked Jacob, “How many are the years of your life?” **9** And Yaakov answered Pharaoh, “The years of my sojourning are one hundred and thirty. Few and hard have been the days of the years of my life, nor do they come up to the days of the years of my fathers’ lives during the days of their sojourning.” **10** And Yaakov blessed Pharaoh, and left Pharaoh’s presence.

(כח) וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָשָׂר שָׁנָה וַיְחִי יָמֵי־יַעֲקֹב שְׁנַיִם וְשִׁבְעִים וְשָׁנָה וּמֵאֵת שָׁנָה:
28 Yaakov lived seventeen years in the land of Egypt, and the days of Yaakov -the years of his life-were one hundred and forty-seven years.

III. According to Plan?

בראשית מו: לא-לד

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחִיו וְאֶל־בֵּית אָבִיו אַעֲלֶה וְאֶגִּידָה לְפַרְעֹה וְאָמַרְהָ אֵלָיו אַחֵי וּבֵית־אָבִי אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן בָּאוּ אֵלַי:
 וְהָאֲנָשִׁים רָעִי צֹאן כִּי־אֲנָשֵׁי מִקְנֵה הַיּוֹצֵא וְצֹאֲנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם הֵבִיאוּ:
 וְהִנֵּה כִּי־יִקְרָא לָכֶם פַּרְעֹה וְאָמַר מַה־מַּעֲשֵׂיכֶם:
 וְאָמַרְתֶּם אֲנָשֵׁי מִקְנֵה הַיּוֹצֵא מִנְעוּרֵינוּ וְעַד־עַתָּה גַם־אֲנַחְנוּ גַם־אֲבֹתֵינוּ בַּעֲבוּר תַּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן כִּי־תוֹעֲבַת מִצְרַיִם כָּל־רָעָה צֹאן:

Then Yosef said to his brothers and to his father’s household, “I will go up and tell Pharaoh, and say to him, ‘My brothers and my father’s household, who were in the land of Canaan, have come to me.

And the men are shepherds; for they have been breeders of livestock, and they have brought with them their flocks and herds and all that is theirs.’

And it shall be, when Pharaoh summons you and says, ‘What is your occupation?’

And you shall say, 'Your servants have been breeders of livestock from our youth until now, both we and our fathers'—so that you shall settle in the region of Goshen. For all shepherds are abhorrent to Egyptians."

בראשית: מז: ב-ד

וּמִקְצֵה אֲחִיו לָקַח חֲמֹשֶׁה אָנָשִׁים וַיִּצְגָם לִפְנֵי פַרְעֹה:
 וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל-אֲחִיו מִה-מַּעֲשֵׂיכֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל-פַּרְעֹה רַעֲיָה צֹאן עֲבָדֶיךָ גַם-אֲנַחְנוּ גַם-אֲבוֹתֵינוּ:
 וַיֹּאמְרוּ אֶל-פַּרְעֹה לְגֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוֹ כִּי-אֵין מְרֻעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לְעֲבָדֶיךָ כִּי-כִבֵּד הִרְעַב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה
 יֵשְׁבוּ-נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:

And he selected a few of his brothers and he presented them to Pharaoh.

And Pharaoh said to his brothers, "What is your occupation?" And they said to Pharaoh, "We your servants are shepherds, we as well as our fathers.

We have come," they told Pharaoh, "to sojourn in this land, for there is no pasture for your servants' flocks, the famine being severe in the land of Canaan. Pray, then, let your servants settle in the land of Goshen."

בראשית: מז: כז

וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיִּאֲחַזוּ-לָהּ וַיִּפְרוּ וַיִּרְבוּ מְאֹד:

and Israel settled in the land of Egypt, in the land of Goshen; and they acquired property in it, and were fruitful and multiplied greatly.

IV: Finding Family

בראשית: מח: ג-יב

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-יוֹסֵף אֵל שְׂדֵי נְרָאָה-אֵלַי בְּלוֹז בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיְבָרַךְ אֹתִי:
 וַיֹּאמֶר אֵלַי הֲנִי מִפְּרֹךְ וְהָרְבִיתִךָ וַנִּתְתִּיךָ לְקַהֵל עַמִּים וְנִתְתִּי אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת לְרֵעֶךָ אַחֲרַיךָ אַחֲזַת עוֹלָם:
 וְעַתָּה שְׁנֵי-בָנֶיךָ הַנוֹלָדִים לָךְ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד-בָּאִי אֵלַיךָ מִצְרַיִמָּה לִי-הֵם אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה כְּרֹאוּכָן וְשִׁמְעוֹן
 יְהִיוּ-לִי:

וּמוֹלֶדְתֶךָ אֲשֶׁר-הוֹלַדְתָּ אַחֲרֵיהֶם לָךְ יִהְיוּ עַל שֵׁם אַחֵיהֶם יִקְרָאוּ בְּנִחְלָתָם:
 וְאֵנִי אֲבָאִי מִפְּדֹן מֵתָהּ עָלַי רַחֵם בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבָרְת-אֶרֶץ לְבָא אֶפְרַתָּה וְאֶקְבְּרָה שָׁם בְּדֶרֶךְ
 אֶפְרַת הוּא בֵּית לָחֵם:

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת-בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי-אֵלֶּה:

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל-אָבִיו בְּנֵי הֵם אֲשֶׁר-נָתַן-לִי אֱלֹהִים בְּזֶה וַיֹּאמֶר קְחֵם-נָא אֵלַי וְאֶבְרַכְכֶם:

וְעִינֵי יִשְׂרָאֵל כָּבְדוּ מִזֶּקֶן לֹא יוּכַל לְרַאֲוֹת וַיִּגַּשׁ אֹתָם אֱלֹהֵי וַיִּשְׁק לָהֶם וַיַּחֲבֹק לָהֶם:

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל-יוֹסֵף רְאֵה פָנַיךָ לֹא פָלַתִּי וְהִנֵּה הִרְאָה אֹתִי אֱלֹהִים גַּם אֶת-זַרְעֶךָ

And Yaakov said to Yosef, "El Shaddai appeared to me at Luz in the land of Canaan, and He blessed me. And He said to me, 'I will make you fruitful and numerous, and I will make you a congregation of nations; and I will give this land to your offspring after you as an everlasting possession.' And now, your two sons, who were born to you in the land of Egypt before I came to you in Egypt, shall be mine; Ephraim and Menashe shall be mine no less than Reuven and Shimon.

But progeny born to you after them shall be yours; they shall be included under the name of their brothers with regard to their inheritance.

But as for me-when I came from Paddan, Rachel died on me in the land of Canaan on the road while there was still a stretch of land to go to Ephrath; and I buried her there on the road to Ephrath”— which is Bethlehem.

And Israel saw Yosef's sons and he said, "Who are these?"

And Yosef said to his father, "They are my sons, whom God has given me here." And he said "Bring them up to me, that I may bless them."

And Israel's eyes were dim with age; he could not see. So he brought them near him, and he kissed them and embraced them.

And Israel said to Yosef, "I dared not accept the thought that I would see your face, and here God has shown me even your offspring!"

בראשית: מח:כ

וַיְבָרְכֵם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹרְ בְרָךְ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לְאִמְרָ יִשְׁמְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וַיִּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לְפָנָי מְנַשֶּׁה:

And he blessed them that day, saying, "By you shall Israel bless, saying: May God make you like Ephraim and Menashe." Thus he put Ephraim before Menashe.

בראשית: נ:כג

וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גָּם בְּנֵי מַכִּיר בֶּן־מְנַשֶּׁה יֵלְדוּ עַל־בְּרֵכֵי יוֹסֵף:

Yosef lived to see children of the third generation of Ephraim; the children of Machir son of Menashe were likewise born upon Yosef's knees.

בראשית פרק מט

(א) וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֲאִסְפוּ וְאִגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים:
 (ב) הַקְּבִצוּ וּשְׁמַעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וּשְׁמַעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם:

And Yaakov called for his sons and said, "Assemble yourselves and I will tell you what will befall you at the End of Days. Gather yourselves together and listen, sons of Yaakov, and listen to Israel your father."

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נו עמוד א

ואנן מאי טעמא אמרינן ליה? כדדריש רבי שמעון בן לקיש, דאמר רבי שמעון בן לקיש: ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם. ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין, ונסתלקה ממנו שכניה. אמר: שמא חס ושלוש יש במטתי פסול, כאברהם שיצא ממנו ישמעאל, ואבי יצחק שיצא ממנו עשו. אמרו לו בניו: שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. אמרו: כשם שאין בלבך אלא אחד - כך אין בלבנו אלא אחד. באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד

At Yaakov's deathbed: The birth of a prayer

VI: The Greatest Blessing

כָּל־אֵלֶּה שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרַךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בָּרַךְ אֹתָם
 All these are the tribes of Israel-twelve-and this is what their father spoke to them and he blessed them; each according to his blessing did he bless them.

5

OU Parsha Shiur 2019-2020

Shiur 10 Parshat Vayechi

Rabbi Shmuel Goldin